

Dosarul nr. 2ra-467/21

Prima instanță - (Judecătoria Bălți, sediul central) jud: N. Costăș

Instanța de apel - (Curtea de Apel Bălți) jud: I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat Inspectoratul General al Poliției de Frontieră,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Radu Tomuz, intervenient accesoriu Ministerul Apărării al Republicii Moldova, cu privire la încasarea cheltuielilor de instruire, a sumei achitate pentru ajutorul material primit înainte de expirarea anului calendaristic și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2011, Departamentul Poliției de Frontieră (succesor în drepturi Inspectoratul General al Poliției de Frontieră) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Radu Tomuz, intervenient accesoriu Ministerul Apărării, solicitând încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire în mărime de 134 588,15 lei, a sumei achitate pentru ajutorul material primit înainte de expirarea anului calendaristic în mărime de 299,84 de lei și a sumei achitate pentru zilele fără acoperire ale concediului anual de odihnă în mărime de 1 511,36 de lei, iar în total suma de 136 399,35 de lei, precum și, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 20 august 2010, între Ministerul Apărării și pârât, a fost semnat contractul de îndeplinire a serviciului militar.

Conform pct. 1 lit. a) al contractului, pârâtul s-a obligat să îndeplinească serviciul militar prin contract în Forțele Armate ale Republicii Moldova pe un termen de 9 ani (perioada instruirii și 5 ani calendaristici după finisarea instruirii).

Conform Hotărârii Guvernului nr. 980 din 19 octombrie 2010, în baza Institutului Militar al Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” a fost creată Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”, care desfășoară activități de pregătire a cadrelor în domeniul apărării naționale.

Potrivit art. 9 al Legii nr. 345 din 25 iulie 2003 cu privire la apărarea națională, Forțele Armate erau compuse din Armata Națională, Trupele de Grăniceri și Trupele de Carabinieri.

Astfel, Academia Militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” nemijlocit efectua instruirea persoanelor care ulterior erau încadrați în serviciul militar prin contract în Serviciul Grăniceri.

La 1 iulie 2012, Serviciul Grăniceri a fost reorganizat în Poliția de Frontieră, care a devenit succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului Grăniceri potrivit art. 60 alin. (2) al Legii nr.283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

După absolvirea instituției de învățământ, la 28 iulie 2014, conform ordinului Comandantului (rector) Academiei Militare a Forțelor Armate nr. 126 din 27 iunie 2014, pârâtul a fost trecut la dispoziția șefului Departamentului Poliției de Frontieră.

În aceeași zi, Radu Tomuz a înaintat cerere către Departamentul Poliției de Frontieră privind angajarea în serviciu în cadrul Poliției de Frontieră.

Prin urmare, între Departamentul Poliției de Frontieră și pârât a fost semnat contractul privind îndeplinirea serviciului în cadrul Poliției de Frontieră pe o durată nedeterminată, iar, prin ordinul șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr. 842/ps din 28 iulie 2014, pârâtul a fost numit în funcția de șef de schimb al unității control al frontierei a sectorului poliției de frontieră „Costești” al Direcției regionale Nord.

Totodată, potrivit angajamentului, pârâtul și-a asumat obligația să activeze în cadrul Poliției de Frontieră o perioadă de 5 ani după absolvirea Academiei Militare „Alexandru cel Bun”, iar în cazul eliberării din serviciu, până la expirarea termenului dat, să restituie cheltuielile pentru instruirea profesională menționată.

Ulterior, la 11 octombrie 2016, pârâtul a depus raport către conducerea Departamentului Poliției de Frontieră prin care a solicitat să fie demisionat din funcția de șef de schimb al unității control al frontierei al SPF „Costești” din proprie inițiativă.

Astfel, la 12 octombrie 2016, prin ordinul Șefului Departamentului Poliției de Frontieră nr.1166/ps, Radu Tomuz a fost eliberat din serviciu în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (1) lit. a) (demisia), al Legii nr.283 din 28 decembrie 2011 cu privire la Poliția de Frontieră.

Totodată, prin ordinul dat a fost stabilită obligațiunea pârâtului de a restitui cheltuielile aferente pregătirii sale proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani după absolvirea Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” și suma pentru concediu anual folosit înainte de expirarea anului calendaristic.

Având în vedere faptul că din cei 5 ani obligatorii pârâtul a îndeplinit serviciul doar 799 de zile, acesta urmează să restituie cheltuielile pentru instruirea sa la Academia Militară „Alexandru cel Bun”, în mărimea calculată prin împărțirea sumei cheltuielilor generale la perioada aflării în serviciu, ceea ce constituie suma de 134 588,15 lei.

Totodată, Radu Tomuz, demisionând din serviciu, este obligat să restituie suma achitată pentru ajutorul material primit înainte de expirarea anului calendaristic 2016, ce constituie suma de 299,84 de lei.

La fel, demisionând din serviciu înainte la expirarea anului calendaristic 2016 în contul căruia a folosit deja concediul, Radu Tomuz este obligat să restituie suma

achitată pentru zilele fără acoperire ale concediului anual de odihnă, ce constituie suma de 1 511,36 de lei.

La 30 martie 2017, în adresa pârâtului a fost expediată o somație prin care sa solicitat restituirea benevolă a sumelor menționate, însă acestea nu au fost achitate.

Prin hotărârea din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră împotriva lui Radu Tomuz.

S-a încasat de la Radu Tomuz în beneficiul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră despăgubirea materială în sumă de 134 588,15 lei, suma achitată cu titlu de ajutor material de 299,84 de lei, suma achitată pentru zilele fără acoperire ale concediului anual de odihnă de 1 511,36 de lei și cheltuielile de transport în sumă de 918,80 de lei.

S-a încasat de la Radu Tomuz în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată reclamantul a fost scutit în sumă de 4 091,98 de lei.

La 1 martie 2019, Radu Tomuz, reprezentat de avocatul Valeriu Pelin, a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii și emiterea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, s-a admis apelul declarat de Radu Tomuz și s-a modificat hotărârea din 22 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți, sediul central, prin micșorarea sumei încasate cu titlu de despăgubire materială de la 134 588,15 lei la suma de 22 961 de lei și micșorarea cuantumului taxei de stat de la 4 091,98 de lei la 742,84 de lei.

La 4 februarie 2021, Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei hotărâri noi.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 22 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimațiilor cererea de recurs, informându-i despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

Până la data examinării admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția.

Astfel, examinând admisibilitatea recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

Potrivit art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Conform art. 55 din Codul de procedură civilă, se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.

Conform art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârât) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

În conformitate cu 75 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați.

Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii.

Articolul 5¹ alin. (1) pct. 4) și pct. 5) din Legea cu privire la Poliția de Frontieră nr. 283 din 28 decembrie 2011 prevede că, Șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră are următoarele atribuții: stabilește competența șefilor adjuncți ai Inspectoratului, aprobă obligațiile de serviciu ale acestora, stabilește atribuțiile șefilor subdiviziunilor Inspectoratului și ai subdiviziunilor regionale, precum și repartizează sarcini în scopul îndeplinirii obligațiilor de serviciu; acordă, în conformitate cu legislația, personalului împuterniciri de reprezentare a Inspectoratului, precum și învestește persoane cu funcții de răspundere din cadrul Poliției de Frontieră cu exercitarea unor atribuții proprii.

Conform art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la Poliția de Frontieră nr. 283 din 28 decembrie 2011, Regulamentul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, efectivul-limită și structura organizatorică ale Poliției de Frontieră se aprobă de Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne.

Potrivit pct. 9, 10 și 11 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1145 din 21 noiembrie 2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, inspectoratul este condus de șef, numit în funcție și eliberat din funcție de către Guvern, la propunerea ministrului afacerilor interne, pe un termen de 5 ani, cu posibilitatea numirii acestuia pe un nou termen.

Șeful Inspectoratului este asistat de doi șefi adjuncți, numiți în funcție, în bază de concurs, și eliberați din funcție de ministrul afacerilor interne, la propunerea șefului Inspectoratului.

Șefii adjuncți ai Inspectoratului exercită coordonarea sectorului de activitate atribuit în competență de șeful Inspectoratului.

Conform pct. 19 subpct. 1 și subpct. 12) din Regulamentul menționat, Șeful Inspectoratului exercită următoarele atribuții: exercită conducerea Inspectoratului; acordă împuterniciri de reprezentare personalului Poliției de Frontieră.

Totodată, art. 80 din Codul de procedură civilă statuează la alin. (1) că, împuternicirile persoanei juridice trebuie să fie formulate într-o procură, eliberată și legalizată în modul stabilit de lege.

Alin. (3), prevede că, procurile eliberate în numele persoanei juridice conform actelor de constituire se semnează de către administrator sau de către altă persoană împuternicită.

Potrivit alin. (6) al art. 80, reprezentantul legal depune în judecată actele ce atestă statutul și împuternicirile sale.

În conformitate cu art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Colegiul observă că cererea de recurs înregistrată la Curtea Supremă de Justiție la 4 februarie 2021, a fost depusă în interesele reclamantului în prezenta cauză, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, de către Șeful Adjunct al Inspectoratului, Valentin Fiodorov.

Însă, contrar prevederilor art. 80 alin. (6) din Codul de procedură civilă, la cererea de recurs, a fost anexat doar extrasul din ordinul Ministrului Afacerilor Interne nr. 4ef din 18 ianuarie 2021, ce atestă statutul reprezentantului, ce deține funcția de Șef Adjunct al Inspectoratului, lipsind dovada împuternicirilor reprezentantului în judecată, acordate, conform art. 5¹ alin. (1) pct. 5 din Legea cu privire la Poliția de Frontieră nr. 283 din 28 decembrie 2011 în coroborare cu art. 80 alin. (1), (3) și art. 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, printr-o procură eliberată de șeful Inspectoratului.

Or, potrivit prevederilor pct. 19 subpct. 1), pct. 11 și pct. 12 din Regulamentul menționat mai sus, conducerea Inspectoratului este exercitată de către șeful acestuia, șefii având doar atribuții de coordonare a sectorului de activitate atribuit în competență de șeful Inspectoratului, iar, în cazul lipsei șefului Inspectoratului, atribuțiile acestuia sânt exercitate de unul din șefii adjuncți ai Inspectoratului, desemnat prin ordin.

Respectiv, reieșind din prevederile legale, Colegiul reține că la caz, Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov, nu deține careva atribuții de reprezentare a Inspectoratului în instanța de judecată, or acesta nu a făcut dovada împuternicirilor acordate de către conducător, de a contesta hotărârea judecătorească.

În acest sens, instanța de judecată subliniază că recursul este o cale de atac, care presupune verificarea legalității unei decizii definitive, fiind reglementată de capitolul XXXVIII, secțiunea 2 al Codului de procedură civilă. Conjunctură relatată implică obligația pozitivă a reprezentantului părții interesate de a confirma prin procură împuternicirea de a contesta o hotărâre în ordine de recurs.

În mod corespunzător, instanța de recurs nu poate stabili cu certitudinea dacă Șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră a acordat Șefului Adjunct al Inspectoratului, Valentin Fiodorov, împuterniciri pentru contestarea deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Așadar, la caz, Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, fără a anexa o procură, semnată de către Șeful acestuia, care exercită conducerea Inspectoratului.

Din această perspectivă, instanța de judecată subliniază că la depunerea prezentei cereri de recurs s-a ignorat obligația de a furniza documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile reprezentantului în acord cu art. 437 alin. (3) din Codul de procedură civilă, ce stipulează că, în cazul când recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

Prin urmare, Colegiul consideră că considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite de a reține la caz aplicarea temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă.

Iar, în conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul conchide că cererea de recurs depusă de Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov, nu poate fi acceptată spre examinare, urmând a fi considerată inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Șeful Adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, Valentin Fiodorov.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu